

Konfucius

„Amit nem akarsz, hogy veled megtegyenek, azt te se tedd meg mással”

Konfucius, Kung-Fu-Ce mester a Keleti kultúra egyik legkiemelkedőbb bölcse volt, akiről később egy tant is elneveztek. Habár vallást nem alapított több mint kétezer év nemzedékeire gyakorolt hatalmas szellemi hatást. A mai kínai kultúra hagyományait, életvitelének alapjait teremtette meg. Egy olyan szellemileg káoszos korban, mint a 6. század Kínája megtanított az embereknek a társadalommal, szeretettel, őszinteséggel kapcsolatos szabályokat. Azt, hogy az erkölcs alapja a józan belátás, mely minden ember számára elérhető. Vagyis az ember nem a származásától válik nemessé, sokkal inkább a jellem fejlődése, egyre magasabb szintre való törekvése teszi azzá. Az őt idézve „Tanulni és nem gondolkodni: hiábavaló fáradság; gondolkodni és nem tanulni, pedig: veszedelmes. Vagyis az igazán magas rendű emberek folyamatos jellemfejlesztésen mennek keresztül, nem restek beismerni és kijavítani a hibáikat. Ahogy a mondás igazolja „Az okos ember, holtáig tanul.” Konfucius ezen bölcs gondolatot igazolva egész életét a tanulásnak, és a megszerzett tudás átadásának szentelte.

Eszményképe Csou-kung a legendás bölcse volt, akinek sikerült megvalósítania a patriarchális családok társadalommá szerveződését. Ez a viszonyrendszer azonban csak magas szintű erkölcsiség révén valósulhatott meg. Ezért is alapította az „írastudók iskoláját” (zsu-csia 儒家), amit konfuciánus iskolaként ismernek. Vélemény szerint a tanult emberekből válhatnak később az állam jó vezetői. Megkülönböztette ezeket, az igazság vezérelte „nemes embereket” azoktól a közönséges emberektől, akiket a vágyaik vezérelnek. Úgy vélte az a nemes ember, „Aki cselekszik, mielőtt beszél, és azután tetteinek megfelelően tanít.” S hozzátette: „A nemes ember egyetemes és nem részrehajló; a kis ember részrehajló és nem egyetemes.” Olyan követelményeket támasztott a nemes emberek elé, mint a figyelmesség és szavahihetőség, a tanulás és az emberek szeretete, továbbá a régi hagyományok és az idősek tisztelete. Így hát tanítványait kötelesség tudatra, a hagyományok tiszteletére, a szülők tiszteletére, aktívításra, őszinteségre, figyelmességre, a tanulás és az emberek szeretetére nevelte. Elvetette a világból kivonuló remete életmódot. Követőit is arra bízta, hogy vegyenek részt a közéletben, éljenek teljes életet, alapítsanak családot. Ő maga is így tett. Kína második legjelentősebb emberévé vált ugyanis Lu állam királysága alatt igazságügyi miniszterré volt. Sajnos politikai pályafutása kérész életű volt, révén, hogy az udvar köpenyforgatói nem túrték meg maguk között a rendíthetetlen erkölcsű bölcset. Ezt követően tizenkét évig önkéntes száműzetésbe vonult, de tanítványai száma folyamatosan bővült. Halálára mintegy háromezren voltak.

Ő maga élete során nem írta le tanait, vagyis bölcseségei a tanítványai jegyzetei által láttak napvilágot, leginkább a Lun-jü (Beszélgetések és mondások) című könyv formájában. A könyv egy aforizmagyűjtemény mely, olyan bölcsességeket tartalmaz, amik egymástól függetlenül is értelmezhetők. A Bibliával, Buddha beszédével Korán, Tao-tő-king vagy Platón és Arisztotelész műveivel egyenértékű mű a világirodalom egyik legjelentősebb legtöbb nyelvre fordított műve. A kínai kultúra alapjait meghatározó mű, megjelenése óta a világ többi országára is kiterjedően formálja az emberek gondolkodását és kultúráját.

1* Kína, Kr.e. 5. sz., Analekta 15:23

2* Nepál, Kr.e. 7. sz., Samyutta Nikaya v. 353.

3* Hellász, Kr.e. 4. sz.

A két legfontosabb erénynek a jent és a li-t tartotta, melyek a magasabb rendű ember életvitelének az alapjai. A jen az embertársaid iránti jóakarátú törődést jelenti, míg a linek többszörös jelentése van: erkölcs, szertartások, szokások, udvariassági formák és illemszabályok. A címben is szereplő, 1*(„Amit nem akarsz, hogy veled tegyenek azt, te se tedd meg mással”) -bölcselet olyan akár egy Aranyszabály hiszen szinte minden világvallás tanításai között fellelhető másként megfogalmazva. Többek között a keresztény vallásban a hegyibeszédben is ki van emelve. Valamint a buddhizmusban 2*(“...azt az állapotot, amely nem tetsző, vagy gyönyörködtető a számomra, hogyan bocsáthatnám egy másik emberre?) a brahmanizmusban, iszlám vallásban és a jelentős filozófusok, mint Platon is megfogalmazta Platon: 3*(“Úgy kell cselekednem másokkal, ahogyan szeretném, hogy velem is cselekedjenek!”)

Hiszen az egymás iránti elfogadás kölcsönös segítség nyújtás, az egymás iránti együttérzés minden társadalom alapja kéne, hogy legyen. Egyértelmű, hogy nehéz betartani egy ilyen szabályt, mivel az emberek természetüknél fogva hajlamosak a rosszindulatra, féltékenységre, irigységre. Ugyanakkor, ha túl tudnának látni a saját kicsinyeségeiken rájönnének, hogy ez a szabály teljesen logikus és ésszerű. Ha eljutunk odáig, hogy mi milyen bánásmódot várunk el másoktól be kell ismerünk, hogy saját magunk ugyanennyivel tartozunk nekik. A világ kölcsönösségeken alapszik. Gondoljunk csak bele a családok életébe. Az szülők nevelik fel kis gyermekeiket szeretettel és gondoskodással. Szinte hihetetlen milyen gyorsan képesek átváltani egy új értérendre és éltvitelre melyben gyermekeik vannak az első helyen. Ezért is természetes, hogy felnőve a gyermekek felelősége lesz, hogy idős szüleik gondját viseljék. Ugyanígy mikor azt mondjuk, hogy ezt még az ellenségemnek se kívánám, valójában azt fejezzük ki, hogy erősebb bennünk az egymás iránti empátia, minthogy azt akarnánk, hogy mások is átéljék azt a szenvedést, amit mi. Mert végsősoron senkinek nem lesz jobb attól, ha másoknak árt. („Ha utálsz valakit, az győzedelmeskedett felette.”) Ettől nem fogja jobban érezni magát a bőrében. Ugyanakkor, ha megvéd az ember valakit attól máris jobban érzi magát. Hiszen nincs annál jobb érzés mint valakinek segítségét adni, amikor szüksége van rá. Ettől válik valaki nagy emberré, ha félre tudja tenni a személyes sérelmeit és minden emberrel úgy bánik ahogy azt ő is szeretné. Persze a jó emberek sokszor a kihasználás áldozatául esnek, ez nem őket, hanem környezetüket minősíti. Másokat megváltoztatni nem vagyunk képesek, azonban az erényességre törekvésben nem akadályozhat meg minket semmilyen külső akadály vagy nehézség, ez mindannyiuknak lehetőségében áll. Kung mester ehhez kapcsolódó gondolatai összecsengenek Szókratész és a sztoikusok tanításaival: „A nemes ember csak azon kesereg, hogy nincs meg a kellő képessége, de sohasem kesereg azon, hogy nem ismerik az emberek.” Mert: „amit a nemes ember keres, az önmagában van; amit azonban a közönséges ember keres, másokban van”.

Ugyan így („Nem az a legnagyobb dicsőség, ha soha nem bukunk el, hanem ha valahányszor elbukunk mindig talpra állunk.”) Vagyis nem az számít milyen gyorsan, mennyi hiba árán érjük el a céljainkat. Sokkal inkább attól válunk értékessé, ha nem adjuk fel az álmainkat, hanem kitartunk mellettük bármi áron. Így válunk egyre erősebbé és küzdünk meg minél egyszerűbben bármilyen akadállyal is nézünk szembe életünk során. („Ha kis dolgokban nem vagyunk türelmesek, akkor a nagy álmainkat hiúsítjuk meg”). Ahogy manapság mi mondanánk („A

1* Kína, Kr.e. 5. sz., Analekta 15:23

2* Nepál, Kr.e. 7. sz., Samyutta Nikaya v. 353.

3* Hellász, Kr.e. 4. sz.

türelem rózsát terem.”) Ebből kifolyólag a nagy dolgokhoz idő kell és azoknak sikerül elérni a céljaikat, akik türelmesek. („Nem számít milyen lassan mész. Csak az számít, hogy soha ne állj meg.”)

Eme gondolatok már annyira beleégtek az emberek fejébe, hogy szinte lehetetlen lenne kiűzni őket onnan. Konfucius bölcseségei valóban a mai napig meghatározzák az emberek életét. Úgy mondanám nem csak meghatározzák, hanem reményt is adnak nekik. Hiszen a mai világban szükségük van az embereknek valami kapaszkodóba, ami biztatja őket küzdelmeik során. Az e fajta bölcseségek, idézetek pedig erőt adnak és reménysugarat. Nem véltlen, hogy több évezredet átíveltek. A magam részéről rám is jó hatással van, hogy van valami, ami iránymutatásul szolgál, hogyan is kellene élnem az életemet, ha jó emberré akarok válni.

Források

<http://biborcsillag.hu/2017/04/08/confucius-12-bolcselete-legyen-konnyebb-az-eleted-veluk/>

https://hu.wikipedia.org/wiki/Besz%C3%A9get%C3%A9sek_%C3%A9s_mond%C3%A1sok

<https://infaustus.wordpress.com/2009/02/08/az-aranyszabaly-maskent/>

<https://sokszinuvidek.24.hu/életmod/2018/11/07/konfuciusz-a-kinai-bolcs-tanitasai-ma-is-a-legjobb-utmutatok/>

<https://www.ujakropolisz.hu/cikk/konfuciusz-i-e-551%e2%80%93479>

1* Kína, Kr.e. 5. sz., Analekta 15:23

2* Nepál, Kr.e. 7. sz., Samyutta Nikaya v. 353.

3* Hellász, Kr.e. 4. sz.

- 1* Kína, Kr.e. 5. sz., Analekta 15:23
- 2* Nepál, Kr.e. 7. sz., Samyutta Nikaya v. 353.
- 3* Hellász, Kr.e. 4. sz.